

Analfabetismul funcțional

operaționalizare
conceptualizare
intervenție

A. Operaționalizare

Alfabetismul funcțional

- Capacitatea unei persoane de a citi un text;
- Capacitatea persoanei de a înțelege textul respectiv;
- Capacitatea persoanei de a face conexiunile cu ceea ce știa înainte de citirea textului;
- Capacitatea persoanei de a-și formula un punct de vedere cu privire la ce a citit;
- Capacitatea persoanei de a exprima în scris sau oral punctul de vedere;
- Capacitatea persoanei de a aplica informațiile/cunoștințele obținute în contexte de viață reală.

Analfabetismul funcțional

- Capacitatea persoanei de a citi un text
- Dificultatea/incapacitatea de a înțelege un text citit
- Dificultatea/incapacitatea de a raporta conținuturile noi la fondul de cunoștințe existent
- Dificultatea/incapacitatea persoanei de a-și formula un punct de vedere cu privire la ce a citit;
- Dificultatea/incapacitatea persoanei de a exprima în scris sau oral punctul de vedere;
- Dificultatea/incapacitatea persoanei de a aplica informațiile/cunoștințele obținute în contexte de viață reală.

Operaționalizare

Alfabetismul funcțional

- Capacitatea de a recunoaște cifre/numere
- Capacitatea de a opera cu cifre/numere
- Capacitatea de a face calcule mentale
- Capacitatea de rezolvare de probleme
- Capacitatea de concentrare a atenției
- Abilități de orientare spațială
- Memorie vizuală bună
- Memorie de lucru bună

Analfabetismul funcțional

- Capacitatea de a recunoaște cifre/numere
- Dificultatea/incapacitatea de a opera cu cifre/numere
- Dificultatea/incapacitatea de a face calcule mentale
- Dificultăți în rezolvarea de probleme
- Capacitatea de concentrare a atenției deficitară
- Abilități reduse de orientare spațială
- Memorie vizuală deficitară
- Memorie de lucru deficitară

Profilul analfabetului funcțional

O persoană este considerată ca fiind 'funcțional analfabetă' dacă nu este în stare să acceseze sau să proceseze informații în situații curente de viață. De exemplu, analfabetismul funcțional se referă la inabilitatea persoanei de a înțelege instrucțiunile de utilizare ale unui produs, de a citi și înțelege etichetele produselor, de a reține și aplica condițiile de folosire, păstrare, reciclare a produselor. O persoană funcțional analfabetă are dificultăți la completarea unui formular, citește cu greutate ziarele, înțelege greu indicatoarele rutiere și are dificultăți în consultarea unui dicționar sau a unui orar de călătorie.

Analfabetismul funcțional apare atunci când cineva poate reproduce verbal sau în scris un text, însă nu are capacitatea de a-l înțelege suficient de bine, încât să îl poată utiliza ulterior, în alte situații specifice de viață. De exemplu, copiii pot citi corect un text, dar au dificultăți în a-l explica, în a înțelege sensul anumitor cuvinte, în a răspunde la întrebări pe marginea lui. Ei iau de-a gata tot ceea ce li se oferă și astfel, când trebuie să folosească informația într-un alt context, se lovesc de neputința de a o face. Ei pot să reproducă o definiție memorată mecanic, dar nu pot reformula sau explica în cuvintele lor înțelesul sau sensul respectivei definiții.

Eterogenitatea distribuției

Rezultatele evaluărilor PIAAC din anul 2013, indică faptul că analfabetismul funcțional are o distribuție eterogenă la nivel european; procentul pe intervalul de vârstă 16-65 de ani la nivel european fiind în medie de 16,4 %.

Distribuția pe țări se prezintă astfel:

Italia 27,9%

Norvegia 12,5%

Slovacia 11,7%

Suedia 13,3%

Marea Britanie 16,6%

Austria 15,6 %

Danemarca 15,8%

Finlanda 10,6%

Germania 17,8%

Olanda 11,9%

Polonia 18,8%

Spania 27,7%

Belgia 14,8%

Irlanda 17,5%

Cehia 11,9%

Estonia 13,1%

Franța 21,7%

Analfabetismul funcțional în România

Raportările făcute de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) în 2013 privind starea educației la nivel mondial:

- performanța elevilor la testele de matematică, au poziționat România pe locul 45 din 65, între statele lumii. Potrivit rezultatelor obținute la aceste teste, 40,8% dintre elevii români au obținut rezultate slabe și numai 3,2% rezultate foarte bune.
- în cazul evaluărilor competențelor de citit, scorul obținut a plasat România pe poziția 50 din 65
- la științe pe locul 49 din 65.

Raportul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din 2012, procentul elevilor de 15 ani din învățământul obligatoriu din România care nu pot selecta informația relevantă dintr-un text și nu pot face raționamente elementare este de 42 %.

Un studiu mai recent, privind educația în statele membre, publicat de Comisia Europeană, arată că în România, în 2006 față de 2000, procentul de elevi în vârstă de 15 ani care sunt analfabeți funcțional a crescut de la 41,3% la 53,5%. Procentul plasează România pe ultimul loc din țările europene la știința de carte. Înaintea României se află Bulgaria, cu o proporție de 51,1% de tineri care nu înțeleg ceea ce citesc.

Perspective asupra analfabetismului funcțional în diferite țări

- În *Austria*, termenul de analfabetism funcțional este înlocuit cu termenul de persoane cu necesități educaționale de bază.
- În *Bulgaria*, legislația națională în domeniul educației nu tratează încă, în mod specific problema analfabetismului. Carta încurajării Angajabilității (The Employment Encouraging Act) ia în considerare problema analfabetismului, în contextul procesului de a deveni alfabetizat. Acest proces este explicat ca acumularea de cunoștințe și abilități de bază de citit, scris și matematică, precum și de științe umaniste și naturale.
- În *Germania*, termenul de “analfabetism funcțional” se referă la diferența dintre nivelul individual existent și cel necesar (sau așteptat) al abilităților de citire și scriere, la un moment dat. O persoană este descrisă ca funcțional analfabetă dacă abilitățile sale de citire și scriere sunt semnificativ mai scăzute decât cele așteptate sau cerute într-o societate particulară în care trăiește individul respectiv.

- *În Franța*, termenul de iliterat (analfabet) este folosit pentru oamenii care au fost educați în Franța, dar nu au dobândit suficiente abilități de citire, scriere și calcule simple de utilitate zilnică.
- *În Ungaria*, nu există un concept național referitor la analfabetism și analfabetism funcțional. Analfabetismul funcțional este considerat doar dintr-o perspectivă educațională formală.
- *În Marea Britanie*, termenul de 'analfabetism funcțional' nu este folosit. Un individ este descris ca având abilități 'educaționale, lingvistice și numerice'. Această terminologie reprezintă o distanțare de la focalizarea pe deficiențe și stigmatizarea cu care se asociază deseori slaba educație și slabele abilități lingvistice și numerice. Grijă legată de nivelul de educație, abilități de limbaj și numerice în rândul educației adulte a dus la lansarea strategiei Abilități pentru viață (Skills for Life Strategy) în 2001.

B. Conceptualizare

Definiții

Definiții ale UNESCO:

A. 1958 –Analfabetism

„o persoană este analfabetă dacă nu poate scrie și citi și nu poate înțelege un enunț simplu care se referă la viața sa cotidiană”

B. 1978- Analfabetism funcțional (AF)

„ Persoana care nu are știință de carte pentru a demara acele activități care să îi asigure funcționarea efectivă în grupul sau comunitatea din care face parte în scopul dezvoltării personale și sociale ”

Conceptualizare - Cauze

Cauzele analfabetismului funcțional se situează la intersecția dintre individual și mediu social (mediile economic, cultural, educațional, politic).

- ***La nivel educațional:*** metode de învățare precum memorarea, lipsa modalităților de predare centrate pe elev, strategii de învățare deficitare, nivel crescut al analfabetismului în rândul părinților;
- ***La nivel socio-economic:*** situație economică scăzută (sărăcia, șomajul)
- ***La nivel socio-cultural:*** grupuri etnice (rromi), destructurarea sistemului de valori, suport familial scăzut, conflicte familiale, disoluția familiei, violența în familie, etc.
- ***La nivel individual:*** tulburările de atenție, dislexia, deficiențe intelectuale, deficiențe socio-emoționale, handicapuri fizice/senzoriale/motorii/somatice, sistem motivațional deficitar, tulburări lingvistice, dificultăți de învățare, abilități de gândire critică și rezolvare de probleme slab dezvoltate ; (Hamminck, 1990; Anghel, 2014)

Factori care predispun/sunt asociați cu prezența analfabetismului funcțional

- *tulburări de limbaj* (ex. deficite de procesare fonologică, abilități de ortografiere slab dezvoltate, strategii de lectură/înțelegere și procesare de texte/informații slab dezvoltate, vocabular slab dezvoltat, fluență verbală scăzută). Tabloul analfabetismului funcțional seamănă (este similar în anumite privințe) cu tabloul dislexiei.
- *deficite de ordin cognitiv* (memorie de lucru slab dezvoltată, procesare și orientare vizuală – spațială, rezolvarea lentă a problemelor, viteză mică de procesare a informațiilor, abilități de planificare/organizare a informațiilor);
- *deficite de ordin motor* (motricitate fină slab dezvoltată, coordonare vizuală și motorie slab dezvoltată).

Conceptualizare - Efecte

- *Educaționale*: lipsa de logică în înțelegerea unor subiecte de examen, orizont limitat de cultură, aspirații educaționale scăzute, abandon școlar, absenteism, rată scăzută de promovabilitate la examenele naționale, vocabular slab dezvoltat, profesioniști slab calificați;
- *Individuale*: absența motivației și deprinderii de a se informa și forma, stimă de sine scăzută;
- *Sociale*: integrare socială deficitară, discriminare, comportament antisocial deviant;
- *Economice*: sărăcia, șomajul.

Efecte (pe termen lung) ale analfabetismului funcțional conform Raportului Comisiei Europene, 2012

- Creșterea absenteismului și abandonului școlar (studiile arată că elevii/copiii care au părinți analfabeți funcțional vor lupta la rândul lor cu aceleași tipuri de probleme și vor avea eșec școlar);
- Creșterea șomajului (analfabetismul funcțional este un fenomen care generează costuri sociale și economice);
- Stare de sănătate precară (predipoziii spre fumat, consum de alcool);
- Limitează/afectează participarea civică;
- Abilități de parentaj scăzute (poor parenting skills);
- Reducerea productivității;
- Creșterea nivelului de sărăcie.

C. Intervenție

Dificultatea depistării/identificării analfabetismului funcțional

- nu există o definiție clară a ceea ce înseamnă analfabetism funcțional;
- sondajele folosesc unități de măsură și grupe de vârstă diferite și de aceea colectează date și rezultate diferite;
- există tendința ca persoanele afectate de analfabetism să ascundă acest lucru în statisticile oficiale (uneori acestea se simt jenate sau sunt excluse social) astfel încât ele nu iau parte în mod voluntar la cercetările privind analfabetismul;
- adesea, persoane cu analfabetism funcțional au școala terminată, au diplome care atestă încheierea unor cicluri educaționale și chiar au un loc de muncă.

Posibili indicatori ai analfabetismului funcțional

- Numărul de abandonuri școlare timpurii;
- Numărul adulților tineri care după terminarea învățământului obligatoriu nu se înscriu la alte forme de învățământ, cursuri de formare profesională sau școli de ucenici;
- Numărul adulților tineri ce abandonează timpuriu învățământul post-obligatoriu, cursurile de formare profesională sau ucenicie;
- Rezultatele slabe la examenele naționale și internaționale (capacitate, bacalaureat, admitere facultate, etc.);
- Rezultatele slabe la evaluări precum PISA sau IALS.

Strategii de intervenție

Strategii de intervenție la nivel individual (copil/adolescent)

- Creșterea stimei de sine (crearea unor oportunități prin care elevul să obțină succes, activități de voluntariat, dezvoltarea sentimentului de autoeficacitate, etc.);
- Dezvoltarea abilităților de comunicare, negociere, rezolvare de probleme;
- Strategii de dezvoltare emoțională prin utilizarea SELFKIT;
- Strategii de dezvoltare a gândirii critice/analiză/sinteză (ex.: citirea unui text la prima vedere);
- Strategii de eficientizare a învățării;
- Formarea/dezvoltarea strategiilor de lectură;
- Dezvoltarea competențelor de literație (scris, citit, calcul numeric etc.);
- Creșterea motivației pentru învățare;
- Dezvoltarea/valorificarea celor 8 competențe cheie necesare alfabetizării, cu accent pe competența „a învăța să înveți”;
- Dezvoltarea creativității;
- Dezvoltarea abilităților de luare a deciziilor.

Strategii de intervenție la nivel de grup social/familie

Nivel de grup

- Grup suport format din elevi care nu prezintă analfabetism funcțional cu scopul de a oferi suport elevilor din categoria analfabeților funcționali

Nivel familial

- Lectorate cu părinții, educația în termenii de disciplinare pozitivă a copiilor;
- Promovarea programelor de literație în/pentru familie prin colaborarea cu instituțiile autorităților publice locale (asistență socială, asistență medicală, bibliotecă locală, grădinițe etc.) în vederea oferirii de sprijin pentru familii, cu precădere cele din medii vulnerabile, pentru îmbunătățirea mediului literat în familie (oferirea de cărți, program de formare și informare a părinților despre activități pe care le pot realiza acasă cu copiii pentru a le asigura un start bun în viață, etc.);

Strategii de intervenție la nivel de școală/clasă

- elaborarea/crearea de CDȘ-uri la nivelul școlii cu accent pe dezvoltarea competențelor de literație, scris, citit, calcul numeric;
- gestionarea situațiilor cu impact emoțional în care sunt implicați elevii care sub-performează în raport cu expectanțele elevului/școlii;
- includerea în procesul de predare a strategiilor de literație care vor conduce la creșterea calității învățării;
- identificarea timpurie a dificultăților de învățare ale elevilor și găsirea soluțiilor pentru remedierea lor;
- identificarea timpurie a dificultăților elevilor în înțelegerea textelor și aplicarea măsurilor remediale corespunzătoare;
- creșterea motivației elevilor de a învăța, implicarea elevilor în învățare;
- introducerea în programele de educație parentală a activităților care vizează creșterea competențelor de alfabetizare.

Strategii/direcții de intervenție la nivelul sistemului educațional național

- Dezvoltarea competențelor de literație ale elevilor la fiecare disciplină;
- Lansarea unui program național de formare a cadrelor didactice în domeniul alfabetizării funcționale (competențe de literație, scris, calcul numeric, etc.);
- Elaborarea și implementarea de politici educaționale centrate pe obligativitatea alfabetizării funcționale a elevilor în învățământul obligatoriu;
- Introducerea în curricula universitară (la psihologie) a unor cursuri/seminarii referitoare la aspectele specifice analfabetismului funcțional la copii, adolescenți și tineri: modalități de identificare, depistare, evaluare, metode predare și învățare adecvate etc.;
- Realizarea unui screening psihopedagogic în clasele primare pentru a identifica pre-rechizitele cu care copilul intră în ciclul gimnazial;
- Măsuri de sprijin pentru școli și elevii care provin din medii defavorizate.

Exemple de bune practici în țări ale Uniunii Europene

- **Polonia:** programul național „Prima carte a copilului meu nou - născut” (mamele nou – născuților primesc o carte gratuit); programul „Toată Polonia le citește copiilor” – ateliere/cluburi de lectură moderate de către persoane publice (actori, cântăreți, vedete); campanii publicitare de promovare a lecturii;
- **Lituania:** programul național de promovare a lecturii „Reading Promotion Program” – ateliere/cluburi de lectură în contexte non – formale, de învățare pentru copii și adolescenți moderate de actori/vedete;
- **Grecia:** servicii de tutoriat/mentorat (învățare, joacă, socializare) pentru copii prin intermediul asistenților sociali;
- **Cipru:** program pentru școlile din regiuni dezavantajate (comunități rome) – ZEP (Zone Prioritare de Educație)–suport în dobândirea competențelor de literație, calcul și gestionarea problemelor comportamentale în context școlar;

- *Portugalia*: programului EPIS ÎN 2006 – o rețea de firme și organizații care colaborează cu specialiști/experti în educație pentru depistarea copiilor cu eșec școlar și apoi organizarea unor sesiuni pe grupe de copii centrate pe dezvoltarea abilităților non – cognitive; Programului Național de Lectură, 2006 – introducerea în curricula obligatorie a unei ore de lectură pe săptămână (la clasele primare și gimnaziale); campanii naționale de promovare a lecturii, reclame publicitare și crearea unui mediu virtual de învățare (colecții de e-book potrivite pentru fiecare nivel de vârstă);
- *Marea Britanie*: prin intermediul ziarului „London Evening Standard” și a campaniei inițiate de acesta s-au strâns un număr de 700 voluntari dispuși să ajute copiii să învețe să citească și să scrie;
- *Italia*: prin programul „Născuți pentru a Citi” s-a format o rețea compusă din profesori, învățători, medici de familie/pediatri, librării, edituri care colaborează pentru a-i ajuta pe copiii din diverse comunități să dobândească și să-și valorifice competențele de lectură;

- *Franța*: Agenția Națională de Luptă împotriva analfabetismului colaborează cu Ministerul Francez al Educației pentru derularea unor studii longitudinale care stau la baza implementării unor politici educaționale de combatere/reducere a analfabetismului funcțional;
- *Olanda*: comisia Meijerink a elaborat standarde de referință pentru competențele de literație și cele de numerație. Totodată, au fost definite nivelele minime ale acestor tipuri de competențe necesare ca o persoană să funcționeze eficient în societate.
- *Suedia*: fiecare copil cu competențe de alfabetizare scăzute beneficiază de un plan educațional de suport. Părinții au dreptul să consulte acest plan și să-l aprobe/dezaprobe.
- *Finlanda*: toți copiii beneficiază de sprijin în învățare, conform Legii Educației de Bază. Dacă acest sprijin nu este suficient, se realizează o evaluare psiho – pedagogică pe mai multe dimensiuni/componente și se elaborează planul individual de învățare.

Recomandări la nivel european

Directiile strategice propuse de către UE (în perspectiva anului 2020):

- Dezvoltarea dimensiunii de școlarizare la un nivel accesibil tuturor copiilor și adolescenților;
- Reinsertia școlară a elevilor care au abandonat școala;
- Insertia educațională a minorilor cu nevoi speciale/dizabilități;
- Asigurarea succesului școlar al elevilor;
- Conștientizarea cadrelor didactice, a factorilor de decizie și a societății de importanța competențelor de lectură/literație;
- Oferirea dovezilor, a datelor și a informațiilor care arată nivelul real al competențelor de literație ale elevilor și ale adulților;
- Recunoașterea literației ca element de bază, fundamental, în procesul de predare-învățare;
- Abordare și angajare susținută din partea tuturor celor responsabili/implicați: guvern, societate civilă, școli, profesori, părinți, mass-media etc.

(EU – Raportul Grupului de Experti la Nivel Înalt)

ILUSTRAREA UNEI INTERVENȚII

1. OPERAȚIONALIZARE

- Pe termen lung, analfabetismul funcțional poate duce la abandon școlar;
- La rândul lui, abandonul școlar provoacă și menține fenomenul analfabetismului funcțional (o relație bidirecțională).

Situația abandonului școlar în județul Maramureș la sfârșitul anului școlar 2016 - 2017, date comparative (raport starea învățământului)

	Elevi care au abandonat școala cu părinți fără ocupație	Elevi care au abandonat școala cu părinți plecați în străinătate	Elevi care au abandonat școala provenind din familii monoparentale	Elevi care au abandonat școala cu părinți decedați/ alte cazuri	Nr. total de elevi care au abandonat școala
An școlar 2014-2015	309	61	86	57	465
An școlar 2015-2016	234	50	62	12	325
An școlar 2016-2017	168	21	46	8	237

ILUSTRAREA UNEI INTERVENȚII

2. CONCEPTUALIZARE

Definire

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau încheierea actului de studii început (Neamțu, 2003).

Cauze

- **Factori individuali:** performanța academică, comportamentul elevului, atitudinea față de școală, istoricul familial, etnie, aptitudini cognitive reduse, motivație scăzută;
- **Factori socio - economici:** mediul de rezidență, nivelul veniturilor, nivel scăzut de educație al părinților, comunicare deficitară în familie;
- **Factori școlari:** rezultate școlare slabe (medii mai mici de 6), elev fixat pe finalizarea unui nivel de învățământ (ex. nivelul gimnazial), expectanțe educaționale reduse, probleme comportamentale sancționate cel puțin o dată/semestru, părinți care notifică cel puțin o problemă cu copilul lor/semestru, conflicte cu școala/cadrele didactice/elevii.

ILUSTRAREA UNEI INTERVENȚII

3. PLANUL DE INTERVENȚIE

SCOP:

Optimizarea frecvenței elevilor cu risc crescut de părăsire timpurie a școlii și prevenirea fenomenului de abandon școlar.

OBIECTIVE:

- Dezvoltarea abilităților de autocunoaștere și dezvoltare personală;
- Identificarea surselor de stres și managementul stresului școlar;
- Dobândirea unor cunoștințe și abilități referitoare la managementul învățării eficiente;
- Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare;
- Creșterea stimei de sine/Managementul calităților personale;
- Dezvoltarea unor abilități de disciplinare pozitivă în rândul cadrelor didactice, dar și al părinților;
- Stima de sine versus metodele instructiv - educative.

ILUSTRAREA UNEI INTERVENȚII

MODALITĂȚI DE INTERVENȚIE:

- a. Strategii centrate pe elev;
- b. Strategii centrate pe părinți;
- c. Strategii centrate pe profesori.

ILUSTRAREA UNEI INTERVENȚII

a. Strategii centrate pe elev

1. Realizarea profilului elevului cu risc crescut de abandon școlar;
2. Jurnal de monitorizare a frecvenței la cursuri și a motivelor absenței;
3. Identificarea surselor de stres/dezvoltarea unor comportamente sanogene;
4. Strategii de învățare eficientă;
5. Modalități de optimizare a auto-eficacității ;
6. Dezvoltarea abilităților de comunicare;
7. Creșterea stimei de sine;
8. Dezvoltarea inteligenței emoționale;
9. Identificarea propriilor resurse și interese.

ILUSTRAREA UNEI INTERVENȚII

b. Strategii centrate pe părinți

1. Dezvoltarea capacităților de comunicare eficientă în familie:
  - identificarea barierelor în comunicarea cu copilul;
  - ascultarea reflexivă;
  - construirea și transmiterea mesajului;
2. Însușirea unor metode de disciplinarea pozitivă a copiilor:
  - folosirea îndrumării;
  - recompensarea;
  - controlul mediului;
  - contractul comportamental;
  - extincția;
  - excluderea.
3. Dezvoltarea unui stil parental suportiv.

ILUSTRAREA UNEI INTERVENȚII

c. Strategii centrate pe profesori

1. Crearea unor situații speciale de succes în activitatea instructiv – educativă;
2. Însușirea metodelor de predare care activează tipurile de inteligență propuse de Howard Gardner;
3. Identificarea programelor de formare continuă /perfecționare utile/necesare fiecărui cadru didactic;
4. Crearea unui program de colaborare cu diferiți membri din comunitate (asistent social, polițist de proximitate, medic de familie etc.)

Bibliografie

1. <http://ceae.ro/wp-content/uploads/2015/10/Raport-Scaderea-analfabetismului-functional.pdf>
2. http://www.eli-net.eu/fileadmin/ELINET/Redaktion/Factsheet-Literacy_in_Europe-A4.pdf
3. <http://www.suntparinte.ro/analfabetismul-functional>
4. https://ec.europa.eu/epale/sites/epale/files/factsheet_functional_illiteracy_at_regional_level_enschede_eng.pdf
5. <https://www.readspeaker.com/illiteracy-in-the-european-union/>
6. https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_literacy_rate
7. http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/school/doc/literacy-report_en.pdf